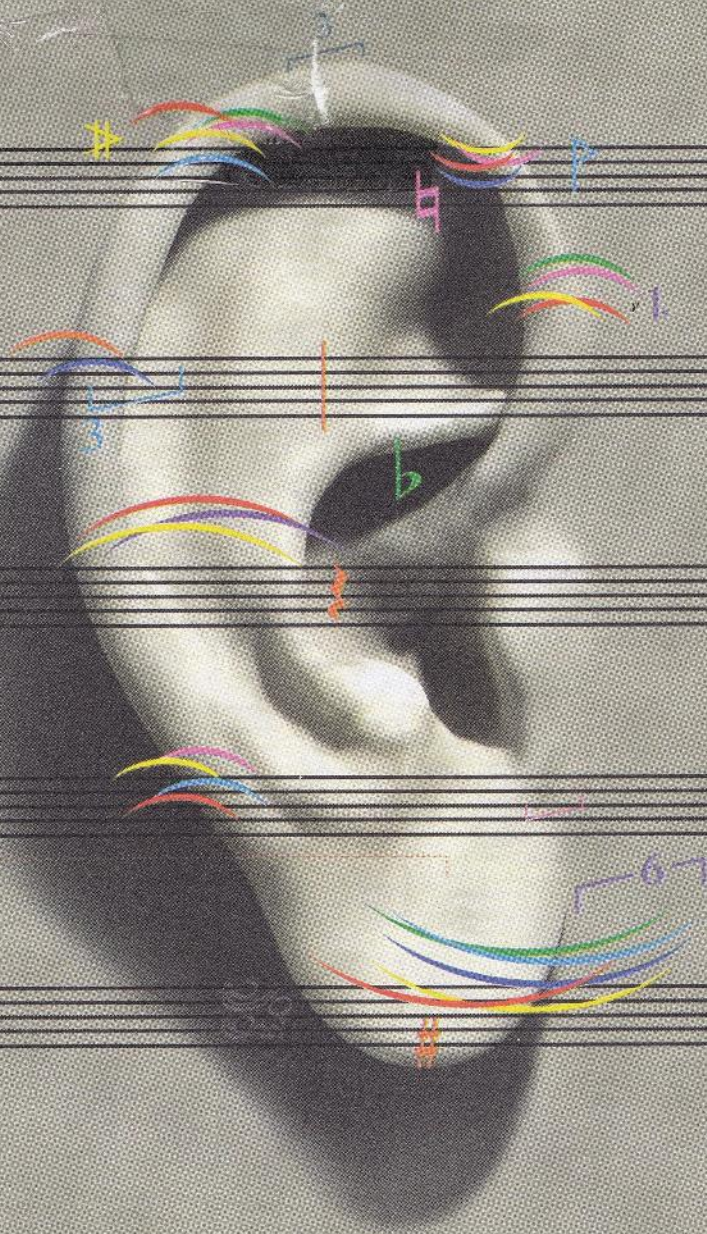

گفتگو موسیقی دریا #۳

«مبانی هارمونی» | حمید مرادیان

سرشناسه	: مرادیان، حمید، ۱۳۵۸
عنوان و نام پدیدآور	: موسیقی دریافت ۳. مبانی هارمونی / حمید مرادیان.
مشخصات نشر	: تهران: حمید مرادیان، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۱ ص: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۷۸۵۴-۴
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا	
موضوع	: هارمونی
موضوع	: Harmony
موضوع	: آکوردها
موضوع	: Chords(music)
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ م ۸ / MT۵۰
رده بندی دیویی	: ۷۸۱/۲۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۷۵۰۳۵۷

موسیقی دریافت ۳

مبانی هارمونی

حمید مرادیان

طرح جلد: مجید کاشانی (استودیو دفتر)

چاپ و صحافی: سروه

چاپ اول: تابستان ۹۶

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۷۸۵۴-۴

ارتباط با مولف:

Email: Moradyan_h@yahoo.com

[Instagram.com/moradianhamid](https://www.instagram.com/moradianhamid)

تمام حقوق متعلق به مولف است

فهرست مطالب

پیشگفتار

فصل اول:

- آکورد شناسی ۱۳
- مفهوم آکورد ۱۳
- آکوردهای سه صدایی ۱۳
- آکوردهای مطبوع و نامطبوع ۱۴
- نام‌گذاری آکورد ۱۵
- معکوس آکورد ۱۶
- آکوردهای چهار صدایی ۱۶
- فونکسیون ۱۸
- آکورد شناسی گام‌ها ۱۸

فصل دوم:

- هارمونی چهاربخشی ۲۱
- چهاربخش صدایی ۲۱
- چهار صدایی کردن آکوردهای سه صدایی ۲۲
- قواعد چهاربخشی نوشتن آکورد ۲۳
- تمرین‌های فصل دوم ۲۹

فصل سوم:

- قواعد وصل درجات اصلی در گام ماژور ۳۱
- انواع حرکت ۳۱
- وصل درجات اصلی ۳۳

۳۵.....	هارمونیزه کردن باس	
۴۱.....	تمرین‌های فصل سوم	
۴۳.....	قواعد وصل درجات اصلی در گام مینور	فصل چهارم:
۴۶.....	تمرین‌های فصل چهارم	
۴۷.....	خطاهای هارمونی	فصل پنجم:
۵۵.....	تمرین‌های فصل پنجم	
۵۷.....	معکوس آکورد	فصل ششم:
۵۷.....	معکوس اول	
۵۸.....	معکوس دوم	
۶۲.....	تمرین‌های فصل ششم	
۶۵.....	کادانس	فصل هفتم:
۶۵.....	کادانس کامل	
۶۶.....	کادانس پلاگال	
۶۷.....	کادانس ناقص	
۶۷.....	کادانس گولزن	
۶۸.....	تمرین‌های فصل هفتم	
۶۹.....	هارمونیزه کردن ملودی	فصل هشتم:
۷۲.....	تمرین‌های فصل هشتم	

۷۳.....	تغییر وضعیت (چنگانه کردن)	فصل نهم:
۷۵.....	خطاهای تغییر وضعیت	
۸۲.....	تمرین های فصل نهم	
۸۷.....	درجات فرعی	فصل دهم:
۸۷.....	خویشاوندی درجات	
۸۸.....	درجات فرعی در گام ماژور	
۸۹.....	درجات فرعی در گام مینور	
۹۵.....	تمرین های فصل دهم	
۹۹.....	باس شماره‌ای [قسمت اول]	فصل یازدهم:
۱۰۴.....	تمرین های فصل یازدهم	
۱۰۵.....	نت های غیرهارمونیک (زینت)	فصل دوازدهم:
۱۰۶.....	نت گذر	
۱۰۸.....	نت همسایه (برودری)	
۱۰۹.....	نت آپازیاتور	
۱۰۹.....	نت تاخیر (دیرآ)	
۱۱۱.....	اشاپه (گریز)	
۱۱۲.....	کامبیاتا (رسا)	
۱۱۳.....	نت پیش آ (عجله یا پیش نمود)	
۱۱۴.....	نت پدال	

- ۱۱۵..... تمرین های فصل دوازدهم
- ۱۱۹..... فصل سیزدهم: آکوردهای هفتم
- ۱۲۱..... آکورد هفتم نمایان
- ۱۲۴..... تمرین های فصل سیزدهم
- ۱۲۵..... فصل چهاردهم: باس شماره ای [قسمت دوم]
- ۱۲۹..... تمرین های فصل چهاردهم
- ۱۳۱..... فصل پانزدهم: آکورد درجه هفت
- ۱۳۴..... تمرین های فصل پانزدهم
- ۱۳۷..... فصل شانزدهم: آکورد نهم نمایان
- ۱۴۱..... تمرین های فصل شانزدهم
- ۱۴۳..... فصل هفدهم: آکورد یازدهم
- ۱۴۵..... تمرین های فصل هفدهم
- ۱۴۷..... فصل هجدهم: آکورد سیزدهم
- ۱۴۹..... تمرین های فصل هجدهم
- ۱۵۱..... فصل نوزدهم: مدولاسیون
- ۱۵۲..... اهمیت آکوردشناسی در مدولاسیون
- ۱۵۴..... مدولاسیون به سمت گام های بالارونده

- ۱۱۵..... تمرین های فصل دوازدهم
- ۱۱۹..... فصل سیزدهم: آکوردهای هفتم
- ۱۲۱..... آکورد هفتم نمایان
- ۱۲۴..... تمرین های فصل سیزدهم
- ۱۲۵..... فصل چهاردهم: باس شماره ای [قسمت دوم]
- ۱۲۹..... تمرین های فصل چهاردهم
- ۱۳۱..... فصل پانزدهم: آکورد درجه هفت
- ۱۳۴..... تمرین های فصل پانزدهم
- ۱۳۷..... فصل شانزدهم: آکورد نهم نمایان
- ۱۴۱..... تمرین های فصل شانزدهم
- ۱۴۳..... فصل هفدهم: آکورد یازدهم
- ۱۴۵..... تمرین های فصل هفدهم
- ۱۴۷..... فصل هجدهم: آکورد سیزدهم
- ۱۴۹..... تمرین های فصل هجدهم
- ۱۵۱..... فصل نوزدهم: مدولاسیون
- ۱۵۲..... اهمیت آکوردشناسی در مدولاسیون
- ۱۵۴..... مدولاسیون به سمت گام های بالارونده

پیشگفتار

هارمونی از علوم پایه‌ی آهنگسازی _ به مفهوم کمپوزیسیون _ به شمار می‌آید و فراگیری آن برای هنرجویان آهنگسازی امری اجتناب ناپذیر است.

در طی سال‌هایی که در روند آموزش و تدریس این علم سپری کردم و نیز تجربیاتی که در استفاده‌ی عملی از آموخته‌هایم در آهنگسازی داشتم متوجه شدم که در فراگیری و آموزش هارمونی در ایران با محور چند سویه‌ای مواجه هستیم که حداقل در سال‌های اخیر هنرجویان را با دلسردی و نارضایتی توامان، همراه کرده است.

تعدد مکاتب هارمونی که هر یک در سبک و شیوه‌ی خود کامل و ارزشمند هستند، هنرجویان را در مسیر آموزشی خود با تردید مواجه می‌کند، از طرفی حجم زیاد رسالات هارمونی که عموماً آموزشی _ تحلیلی هستند هنرجو را در همان ابتدای مسیر با چنان حجمی از انباشتگی اطلاعات مواجه می‌کند که باعث می‌شود اغلب نوآموزان نه تنها به مرحله‌ی تحلیل نرسند بلکه همان آموزش اولیه را نیز به درستی درک نکنند.

از سوی دیگر به نظر می‌رسد برخی رساله‌های هارمونی ترجمه شده در ایران بر این فرض بوده‌اند که هنرجو اطلاعات اولیه و پایه‌ای نسبت به هارمونی و اصولاً چندصدایی در ذهن دارد و کار خود را از جایی آغاز کرده‌اند که برای یک نوآموز برخاسته از فرهنگ شنیداری و حتی موسیقایی حاکم بر جامعه‌ی ایران نقطه صفر به شمار نمی‌آید.

حال آنکه اگر همین هنرجویان با اصول و مبانی هارمونی با روند ساده‌تر و خلاصه‌تری آشنا شوند و سپس به مطالعه‌ی رسالات مذکور بپردازند می‌توان امیدوار بود که اطلاعات ارزشمند نهفته در این کتب را درک کرده و فهم عمیق‌تری از هارمونی پیدا کنند.

این نکته توسط اغلب دوستان و همکارانی که در زمینه‌ی آموزش هارمونی دستی بر آتش دارند لمس شده و هریک را به داشتن شیوه‌ای متفاوت _حتی با وجود یک منبع آموزشی مشترک_ در آموزش و تقدم و تاخر مطالب رسانده است.

کتاب پیش رو به هیچ وجه قصد و ادعای ارائه‌ی کامل و جامع علم هارمونی را ندارد؛ بلکه سعی شده است در راستای هدف مجموعه کتاب‌های "موسیقی دریافت"، تنها مطالب اصلی و تکنیک‌های بنیادین هارمونی با بیانی ساده و موجز آورده شوند. در روند آموزشی کتاب به عمد به هارمونی تحلیلی و آوردن نمونه‌های عملی از آثار بزرگان پرداخته نشده است؛ چراکه در طی سالیانی که رسالات آموزشی_تحلیلی موجود را مطالعه و به عنوان منبع آموزشی معرفی کرده‌ام به نظرم رسید که بهتر است ابتدا به شکلی ساده و خلاصه به آموزش تکنیک‌ها و مباحث هارمونی پرداخت و تحلیل را بعد این مرحله و یا نهایتاً همزمان اما با مراجعه به منبع دیگری آموخت.

از این روی بخشی را تحت عنوان مطالعه‌ی بیشتر در انتهای هر فصل آورده‌ام که از آن طریق هنرجویان با برخی از رسالات مرجع در این زمینه آشنا شوند و بتوانند مباحث تحلیلی و آموزشی عمیق‌تر را از این طریق بیاموزند.

همچنین سعی شده است علاوه بر تجمیع نکات مشترک رسالات مرجع هارمونی در ایران، نکات آموزشی کاربردی و مهمی که مختص هریک از رساله‌ها می‌باشد و اغلب به شکلی گزیده شده مورد توجه و استفاده‌ی مدرسین هارمونی بوده است در کتاب آورده شود. از این میان می‌توان به مباحث زیر اشاره نمود:

- توجه ویژه به درجات اصلی گام و هارمونیزه کردن باس و ملودی با این درجات در مراحل اولیه‌ی آموزش، تحت تاثیر متد هارمونی روسی با ترجمه‌ی مسعود ابراهیمی. (این کتاب در ایران با عنوان هارمونی دوئفسکی شناخته می‌شود)
- در نظر داشتن اهمیت ملودی و خلق آن در روند حل تمرین‌های هارمونی با تاکید بر اهمیت تکنیک تغییر وضعیت و استفاده از نت‌های زینت در روند حل تمرین، تحت تاثیر هارمونی جامع کاربردی از کامبیز روشن روان.

- توضیح تکنیکِ باس شماره‌گذاری شده (باس شیفره) و شیوه‌ی استفاده از آن در حل تمرین‌ها، تحت تاثیر هارمونی والتر پیستون ترجمه‌ی سیاوش بیضایی. در انتهای هر فصل تمرین‌های متنوعی آورده شده است که برای راهنمایی بیشتر هنرجو نمونه‌ی حل شده‌ی برخی از آنها در انتهای کتاب آمده است. لازم به ذکر است اجرای تمرین‌ها و نمونه‌های آورده شده در متن کتاب، با پیانو و یا شنیدن آنها از هر طریق ممکن جزء لاینفک آموزش بوده و بدون آن هنرجو هیچ درکی از هارمونی پیدا نخواهد نمود؛ ضمناً تاکید می‌کنم که این کتاب علی‌رغم سادگی به هیچ‌روی نقش خودآموز را ندارد، چراکه هنرجو بعد از حل تمرین‌ها نیاز به تصحیح و بازنگری آنها توسط مدرس مربوطه را خواهد داشت. در انتها لازم می‌دانم مراتب قدردانی خود را از استاد بزرگوارم کامبیز روشن‌روان که سالها با تلاش و پشتکاری مثال‌زدنی به آموزش و جا انداختن این علم پیچیده با بیانی ساده در میان هنرجویان موسیقی پرداخته‌اند، ابراز کنم.

حمید مرادیان

بهار ۹۶

منابع

- ابراهیمی، مسعود. هارمونی دوئفسکی. ناشر هم‌آواز
بیضایی، سیاوش. (۱۳۸۵) هارمونی والتر پیستون، ناشر نوگان.
تیورک، رلف (۱۳۹۰)، عناصر موسیقی، ناشر موسسه فرهنگی هنری ماهور، چاپ دوم.
دل‌اموته، دیترا (۱۳۸۳)، آموزش هارمونی و تاریخ تحول آن، ترجمه پرویز منصور،
ناشر امین دژ
روشن روان، کامبیز (۱۳۹۲)، هارمونی جامع کاربردی، ناشر تهران: معین.
منصوری، پرویز. (۱۳۷۶) تئوری بنیادی موسیقی، ناشر نشر کارنامه، چاپ سوم.
مرادیان، حمید. (۱۳۹۶) موسیقی دریافت ۱ "تئوری موسیقی"

Harmoni&voice leading. Edvard Aldwell
Theory of Harmony. Arnold Schoenberg
A Theory of Harmony. John Stainer. Cambridge University Press.

فنست هارمونی دریا

3

در این کتاب میانی بنیادین و کاربردی هارمونی را که از علوم اصلی آهنگسازی

به شمار می آید خواهید آموخت. تمرین های ارائه شده در متن کتاب و راه حل های

پیشنهادی برای آنها، شما را برای مواجهه با انواع تمرین های هارمونی آماده خواهد کرد.